

TIBETIEŠU VALODAS MĀCĪBA

བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་དེབ།

Galvenā redaktore – Agita Baltgalve

Sastādītāji – Agita Baltgalve, Jekaterina Loginova, Grigorijs Zakurajevs

P.S.Šeit iekļauti tikai pirmie trīs teksti. Ja ir tālāka interese par tibetiešu valodu, lūdzu sazināties ar galveno redaktori!

3.DAĻA – literārā valoda

1. ཁ་མིག་དང་ན་ཅོག། Mute, acis un ausis

སྐྱ་གུ་གཉིས་ཀྱིས་སློབ་ལགས་ཤིག་ལ། སློབ་ལགས། ང་ཚོ་ཚང་མར་ན་ཅོག་གཉིས་རེ་དང་
མིག་གཉིས་རེ་ཡོད་ཀྱང་ཁ་གཅིག་ལས་མེད་པ་གང་ཡིན་ནམ། ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར། སློ་
བོ་ལགས་དེས། ངས་བྱས་ན་ང་ཚོར་ན་ཅོག་གཉིས་རེ་ཡོད་པ་ནི་མི་གཞན་གྱི་བསམ་འཆར་
མང་ཙམ་ཉོན་ཟེར་བ་དང་། མིག་གཉིས་རེ་ཡོད་པ་ནི་ཡ་རབས་ལ་མང་ཙམ་ལྟ་ཟེར་བ་ཡིན།
འོན་ཀྱང་ཁ་གཅིག་ལས་མེད་པ་ནི་ཚོ་མེད་པའི་སྐད་ཆ་ལྟར་ཙམ་ཤོད་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་པ་འགྲ་
འདུག། ཅེས་གསུངས་པ་རེད།།

Jaunie vārdi

ཁ་	mute
མིག་	acis
ན་ཅོག་	ausis
སྐྱ་གུ་	bērns
སློབ་	vectēvs, vecs vīrs
ཚང་མ་	visi, viss
རྩ་	katrs
... ཀྱང་	kaut gan ... (palīgteik. beigās)
གང་ཡིན་ནམ་	kāpēc? (teik. beigās)

ཞེས་བཀའ་འདྲི་ལུས་	tā jautāja (<i>tiešās runas beigās</i>)
དེས་	tā (<i>tiešās runas sākums</i>)
ངས་བྱས་ན་	mans viedoklis ir; es domāju, ka
གཞན་	citi
བསམ་འཆར་	padoms, -i
མང་ཙམ་ / ལྷུང་ཙམ་	vairāk / mazāk
ཉོན་	klausīties
ཡ་རབས་	labie darbi
སྟོ	skatīties
འོན་ཀྱང་	bet, taču
ཚོ་མེད་པའི་སྐད་ཆ་ཤད་ (pav. ཤོད་)	runāt muļķības
ཅེས་གསུངས་པ་རེད་	tā teica (<i>tiešās runas beigās</i>)
ཡིན་པ་འགྲ་	šķiet, ka tā ir

2. ལྷོན་གྲོགས་པོ་གསུམ། Trīs draugi

ལྷོན་གྲོགས་པོ་གསུམ་གྱི་འདྲི་བའི་ལྷོན་གསུམ་གསེར་ལྷུགས་པའི་དངུལ་ལྷུག་
ཅིག་རྟེན་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་གསུམ་དགའ་ཐག་ཚོད་ནས་བགོ་བཤའ་ཆ་སྟོམས་བརྒྱབ་རྒྱུའི་ཐག་
གཅོད་བྱས། གང་འཚམས་ནས་ཁོ་ཚོ་གོད་ཁོག་ཏུ་ཅང་སྟོགས་པ་དང་གཅིག་ཉེ་འགམ་གྱི་གོང་
བདེལ་ནས་ཟས་ལེན་པར་བཏང་། ཁོ་མེད་པའི་རིང་གྲོགས་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཁོ་ཚུར་སླེབས་རྗེས་
བསད་ནས་གསེར་རྒྱུ་ཁོ་ཚོ་གཉིས་རང་ལ་བགོ་བཤའ་རྒྱབ་རྒྱུའི་གྲོས་ངན་བྱས། འོན་ཀྱང་
སྟོགས་གཞན་ནས་བྱས་ན། གོང་བདེལ་ལ་འགོ་མཁན་དེས་གསེར་ཆ་ཚང་ཁོ་རང་ལ་ཐོབ་ཆེད་
ཁ་ལག་རྒྱགས་ཚད་བཟས་ཏེ་སྟུག་མ་རྒྱུ་ལ་དུག་ལྷུགས། ཁོ་སྟེར་སླེབས་པ་དང་གྲོགས་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་བསད་པ་དང་། དེ་ནས་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷོན་ལ་གསེར་མ་བགོས་པར་དུག་ཅན་གྱི་
ཁ་ལག་དེ་བཟས་པར་བརྟེན་སྟོ་བུར་དུ་ཕྱིན་སྟེ། གསེར་རྒྱུ་ལ་བཞིན་སྟུག་པ་རེད།།

Jaunie vārdi

མཁོ་རྒྱལ་མཁོ་	mežs
དགེལ་	vidus, centrs
སྐབས་	laikā, kad....
གསེར་	zelts
ཐུག་	likt, iepildīt, piepildīt
དགའ་ཐག་ཚོད་	ļoti nopriecāties
ཆ་	daļa
སྟོམས་	vienāds
ཆ་སྟོམས་རྒྱག་	sadalīt vienādās daļās
ཚུ་	cēlonis
ཐག་གཚོད་	lēmums
གང་འཚོམས་	pēc brīža; kad pagāja kāds laiks
ཤོད་ཁོག་	vēders, kuņģis
སྟོགས་པ་	izsalcis
ཉེ་འགམ་	blakus
ཟས་ལེན་	atnest ēdienu
གཏང་/གཏོང་(pag.བཏང་)	aizsūtīt
ཏ་ཅང་	ļoti
ཤོད་བརྒྱལ་	ciemats
མོང་	garš
རྗེས་	pēc tam
གསོད་(pag.བསད་)	nogalināt
རྒྱམས་	daudzsk.partikula
ཕྱོགས་	virziens, puse
གཞན་ནས་	no citas vietas
འགོ་ལམ་ནས་	tas, kurš iet; gājējis
ཐོབ་	iegut, saņemt
རྒྱགས་ཚོད་	pietiekami, gana, daudz
སྟུག་མ་	atlikums
ཕྱིར་སླེབས་	atnākt atpakaļ
དུག་ཅན་གི་ཁ་ལག་	saindēts ēdiens
སློབ་ཕྱིར་དུ་	uzreiz
སྐད་བཞིན་	tāpat kā iepriekš

3. བཟོད་སྐྱོམ་ལ་འབྲས་བཟང་། Pacietībai ir labi augli

སྐྱོན་ལུང་པ་གཅིག་ལ་མུ་གེ་བྱུང་ནས། སྤྱ་གུ་ཚང་མ་ཉིན་ལྟར་མི་ཕྱུག་པོ་ཞིག་གི་སྐྱོམ་
 མདུན་དུ་གྲལ་བསྒྲིགས་ནས་བག་ལེབ་རག་ཐབས་སྟེད་ཀྱི་ཡོད། དུས་ཚོད་རིང་པོ་མ་འགོར་
 བར་གཡོག་པོ་ཚོས་བག་ལེབ་མང་པོ་འབྱེད་ཡོང་བ་དང་། སྤྱ་གུ་རྣམས་ཀྱིས་བག་ལེབ་ཆེ་ཤོས་
 དེ་རག་ཐབས་སུ་ནང་འབྲུག་ཤུགས་ཆེ་རྒྱག་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་བུ་མོ་ཚུང་ཚུང་ཞིག་ཡོད་པ་
 དེས་སུ་ཐོབ་མ་བརྒྱབ་པར་ངང་རྒྱད་རིང་པོས་སོ་སོའི་བང་རིམ་བསྐྱུགས་ཏེ། བག་ལེབ་ཚུང་
 ཤོས་དེ་འབྱེད་ནས་འགོ་གི་ཡོད།

ཉིན་གཅིག་མོས་སྤར་རྒྱན་ལྟར་བག་ལེབ་ཚུང་ཤོས་དེ་འབྱེད་ནས་ཡོང་། ཁྱིམ་དུ་སྐྱེབས་
 བག་ལེབ་གདུབས་སྐྱབས་དེའི་ནང་ནས་སྒོར་བཅུ་རྗེད་པ་རེད། མོས་སྐྱོ་བུར་དུ་ཕྱུག་པོ་
 དེའི་འགྲམ་དུ་དངུལ་སྒོར་རྣམས་སྒོག་པར་ཕྱིན། ཕྱུག་པོ་དེ་བུ་མོ་ཚུང་ཚུང་གིས་དང་པོ་བྱས་
 པར་གིན་དུ་དགའ་སྟོ། སྒོར་བཅུས་མ་ཚད་ད་དུང་རེན་པར་སྒོར་ཉི་ལྷུ་གནང་བ་རེད།

Jaunie vārdi

བཟོད་སྐྱོམ་	pacietība
འབྲས་	rezultāts
བཟང་	labs
སྤྱ་གུ་	bērni
ཚང་མ་	visi
ཉིན་ལྟར་	katru dienu
ཕྱུག་པོ་	bagāts
སྐྱོ་	durvis
མདུན་དུ་	priekšā
གྲལ་སྒྲིག་ (pag. བསྒྲིགས་)	sakārtot, stāvēt rindā
རག་	iegūt
དུས་ཚོད་	laiks
འགོར་	paiet (par laiku)
འབྱེད་	atnest
ཆེ་ཤོས་	vieslielākais

ནང་འབྲུག་རྒྱལ་	strīdēties, kauties savā starpā
ལྷན་ཆེ་	stipri, spēcīgi
སྤྱོད་མ་བརྒྱུབ་པར་	kaut arī neko neieguva
ངང་རྒྱུད་ཡིང་པོས་	pacietīgi
སོ་སོའི་	kats savu, pats savu
བང་རིམ་	pakāpiens, vieta
རྒྱུག་ (pag.བརྒྱུགས་)	gaidīt
སྲར་རྒྱུན་སྲར་	kā iepriekš, kā parasti
ཁྱིམ་དུ་	mājās
གཏུབ་ (pag.གཏུབས་)	sagriezt gabalos
.... སྐབས་	laikā, kad...
ཞེད་	atrast
སྒོར་	nauda, monēta
སྒོ་བུར་དུ་	pēkšņi
འགྲམ་དུ་	blakus
དངུལ་སྒོར་རྒྱུ་ལས་	sudrabu monētas (dsk.)
སྒོག་པ་	atdot, atgriezt atpakakaļ
ངང་པོ་	godīgs
ཤིན་ཏུ་དགའ་	ļoti patīk
... མ་ཚད་	papildus (kam...); ne tikai (kaut ko...)
ད་དུང་	vēl, pietam
རེན་པར་	kā balvu, kā dāvanu